

Voorwoord van de redactie

Beste leden,

In deze nieuwsbrief **uitsluitend** de stukken voor de volgende Algemene Leden Vergadering.

Zoals bekend is de volgende ALV uitgesteld tot **september**. De datum, tijd en plaats worden later bekendgemaakt.

Binnenkort volgt weer een reguliere nieuwsbrief, met daarin weer aandacht voor de laatste actuele ontwikkelingen.

De redactie

Inhoud

Verslag GBB ALV 26 juni 2019: [Lees meer](#)

Jaarverslag 2019: [Lees meer](#)

2019 in vogelvlucht: [Lees meer](#)

Organisatie: [Lees meer](#)

Activiteiten: [Lees meer](#)

GBB 10 jaar: [Lees meer](#)

GBB-enquête: [Lees meer](#)

Jaarrekening GBB 2019: [Lees meer](#)

Colofon: [Lees meer](#)

Verslag GBB ALV 26 juni 2019

Plaats: Spoorzicht, Molenweg 10, Loppersum.

Van 20.00 uur tot 22.45 uur.

Aanwezig bestuur: Jelle van der Knoop (voorzitter), Derwin Schorren (vice-voorzitter),

Albert Hebels (penningmeester), Heidi Disler, Coert Fossen.

Ongeveer 50 leden aanwezig.

ALV

20.00-20.50 uur

1. Opening
Jelle van der Knoop opent de vergadering en heet iedereen welkom. Hij geeft aan dat het huishoudelijk deel geagendeerd is voor de pauze, daarna het inhoudelijk deel.
2. Vaststellen agenda
De agenda wordt vastgesteld onder toevoeging van de Rondvraag.
3. Mededelingen
Er zijn geen mededelingen.
4. Verslag ALV 20 juni 2018
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag wordt

opgemerkt dat oprichting van een A-team niet nodig bleek: deze functie is per dorp afgedekt, in zorgcoöperaties en dergelijke initiatieven.

5. Jaarverslag 2018

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Er wordt opgemerkt dat het jaarverslag een goed en uitgebreid feitenrelaas is. De rol van de GBB bij de totstandkoming van de feiten kan nog verdiept worden.

6. Jaarrekening 2018

De kascommissie, Martin Ettema, Yfke Beckeringh en Antony Eikenaar, adviseert positief. De jaarrekening 2018 wordt vastgesteld, het bestuur gedechargeerd. Er wordt gevraagd naar een meer gedetailleerde jaarrekening. Deze is op aanvraag verkrijgbaar. De financiën van Recht van Groningen zijn in de jaarrekening van de aparte stichting opgenomen. De voorzitter gaat nader in op juridische mogelijkheden bij de TCMG, zoals oude schades die bij de NAM niet ontvankelijk werden verklaard, en funderingsschade, waar de NAM weigerde naar te kijken. De zaal meent dat er meer aandacht voor Recht van Groningen moet komen.

7. Verkiezing kascommissie

Yfke Beckeringh en Antony Eikenaar blijven in de kascommissie, Bea Blokhuis treedt toe.

8. Rondvraag

V: Er wordt gevraagd naar de verspreiding van de nieuwsbrief. A: De nieuwsbrief gaat alleen naar leden. V: Hoeveel leden zijn er nu. A: 3.846 in totaal. Waarvan 126 nieuwe leden na Westervijlert. Een actief lid heeft na de beving veel flyers huis aan huis verspreid. Zoals gezegd wordt: "One man can make a difference". V: Huurverhogingen gaan gewoon door, ondanks schade of versterking. A: In Huurwet is mijnbouwschade niet opgenomen, huurwet is een landelijke regeling. V: Beleidsopvatting GBB versterking komende jaren. A: SodM gaat uit van 5 jaar. In die 5 jaar samen met dorpsvisies en gebiedsontwikkeling. Maar lukt niet bij onderbezetting gemeentes en bij te beperkt mandaat van NCG. De voorzitter gaat in op de rol van het "versnellingssteam", dat moet schot brengen in de versterkingsoperatie. In feite ligt hier ook een stuwmeer, maar een stuwmeer met veel partijen die alleen maar water lijken toe te voegen aan het stuwmeer. V: Invloed op het beleid van de GBB. A: Bestuur praat met klankbordgroep; daarin vrijwilligers uit de teams van de GBB. V: Ondanks arbiterspraak betaalt de NAM niet uit. En Eric Wiebes ontkent domweg dat de NAM verzaakt. A: Bekend probleem. Namen verzamelen, en naar Sandra Beckerman voor nieuwe kamervragen. Ook wordt de suggestie gedaan een kort geding aan te spannen. Maar dat is lastig omdat het reglement van de arbiter stelt dat de NAM zich "in beginsel" confirmeert aan de uitspraak. De arbiter is juridisch geen rechter, meer een bemiddelaar.

9. Sluiting

Jelle van der Knoop sluit het vergadergedeelte.

Pauze

20.50 – 21.05 uur

Effecten op gezondheid en psyche

21.05 – 22.45 uur

Na de pauze is er een forumgesprek onder leiding van Ale Woudstra, met Tom Postmes (onderzoeker RUG, 'Gronings Perspectief'), Elke Meiborg (GZ-psycholoog), Roos Burggraaf (inwonersondersteuner gemeente Loppersum) en Melissa Dales (geestelijk verzorger). Het gaat om de negatieve invloed van de gaswinningsproblematiek op het welbevinden van de Groningers. Er zijn veel instanties die daarin een rol spelen. Elk forumlid verzorgt eerst een inleiding.

Tom Postmes geeft aan dat iedereen verschillend reageert op wat er gebeurt. Sommigen kunnen er beter mee omgaan dan anderen. Over de hele linie ziet hij een toename van stress-gerelateerde problemen. Zo'n 10.000 mensen hebben gezondheidsklachten. Geëxtrapoleerd

vanuit andere onderzoeken betekent dit meer dan 5 extra overlijdensgevallen per jaar.

Hij ziet verder een toename van burn-out; juist ook bij degenen die er beroepshalve bij betrokken zijn. Er is een hele reeks van oorzaken, zoals de ervaren veiligheid. Maar ook schade – schade is niet gewoon schade, maar is vooral heel veel gedoe. Ook persoonlijk een beving meemaken is een nare ervaring. En dan is er het voortdurend moeten wachten. Vervolgens de complexiteit: Bij de ene instantie dit, bij de andere dat. En elke instantie heeft eigen regels en spreekt daar de bewoner op aan. De versterkingsoperatie is inmiddels al bijna erger dan de kwaal. De hele provincie dreigt verspijkerd te worden. De impact van de versterking is vermoedelijk nu al groter dan de impact van de schade. Steeds vaker ziet hij dat mensen die in een versterkt huis zitten er niet lekker zitten. Die problematiek zal alleen maar gaan toenemen.

Elke Meiborg beschouwt zich ook als activist. Dat is lastig. Ze werkt professioneel met diagnoses o.b.v. de DSM-V, dat is belangrijk voor de vergoeding vanuit de zorgverzekering. Ze ziet mensen met een verhaal én met een hulpvraag.

- Groningers zijn gewone mensen, en gewone mensen hebben een bepaald vermogen om tegenslagen op te vangen. Dat heet draagkracht. De gaswinningsproblematiek gaat de draagkracht van heel veel mensen te boven.
- Mensen raken steeds vaker moe, machteloos, bang. Ze gaan daar verschillend mee om; soms praten/soms opkroppen, soms slaan met deuren/soms terugtrekken in hoekje, soms strijdlustig/soms gelaten (burn-out, depressie)
- Mensen ervaren onrecht. De eenzijdigheid van afspraken die instanties opleggen. Voorbeeld: de TCMG geeft zichzelf 15 maanden, de bewoner krijgt 2 weken voor een zienswijze. En de willekeur van instanties. Voorbeeld: de ene kant van de straat wordt wel versterkt, de andere kant niet.
- Het sloop mensen qua tijd en energie. De bewoner moet overal gratis tijd in steken. Steeds weer bouwluui over de vloer is funest. Wat een “klere herrie”.
- Sociale uitvergroting van verschillen treedt op. Binnen gezin spanningen (de een wil versterkt worden, de ander juist met rust gelaten) en binnen buurten spanningen (mooi versterkt/niet versterkt/jarenlange onzekerheid).
- Last but not least geldt voor veel mensen: er is geen licht aan het eind van de tunnel. Het perspectief ontbreekt.

Haar totaalconclusie van wat ze ziet: in feite gezonde menselijke reacties op een volstrekt ongezonde situatie.

Roos Burggraaff geeft aan dat ze de mensen die Elke beschrijft inderdaad in de praktijk tegenkomt. Als maatschappelijke hulpverlener is ze onafhankelijk. Ze hoort nergens bij, en ze gaat nergens over. Haar doel is de mensen op de juiste weg te helpen. Bij veel mensen staat het gewone leven ‘on hold’. Maar het duurt meestal lang voordat Groningers hulp vragen. Vaak pas wanneer het ze “over de schoenen” loopt. Eerst kijkt ze wat mensen zelf al gedaan hebben om “grip” te krijgen. Ze bekijkt hoe ze dan verdere ondersteuning kan opzetten. Vaak is dat bij huurders bijvoorbeeld via de woningcorporatie. Ze heeft een groot netwerk. Haar ervaring is dat achter elke voordeur een verhaal speelt, en dat er bijna altijd wel naar iemand uit het netwerk “gelinkt” kan worden. Het doel is de bewoner weer grip laten krijgen op het eigen leven.

Melissa Dales deelt de ervaringen van de eerdere sprekers met de problematiek. Haar invalshoek is geestelijk, humaan: “Wat is voor jou van waarde, wat geeft je kracht en energie”? Ze kan daar vrijuit met mensen over praten, veel mensen vinden dat prettig (ze hoort niet bij de zorgwereld, dus is een bezoek kosteloos). Mensen ontdekken van zichzelf dingen in crisissituaties “Ik had nooit gedacht dit of dat, zus of zo, te doen/na te laten”. Ze probeert mensen weer zelfvertrouwen te geven, weer lucht. Een moeder hoeft zich niet schuldig te voelen als haar kind na een aardbeving weer bedplast.

Na de inleiding volgt een boeiende discussie met de zaal.

Duidelijk wordt dat de toenemende gezondheidsproblemen voorzichtig invloed gaan krijgen op het beleid. Zo heeft het SodM het onderzoek van Gronings Perspectief omarmd om te pleiten voor een crisisaanpak.

De problemen gaan onder de huid zitten, Groningers, ook bestuurders, raken steeds meer geradicaliseerd. Ook de aanwezige zorgverleners overkomt dit. Het kan ook niet anders: de beleidsbepalers missen de empathie om de psychosociale problematiek mee te wegen, dan moeten ze er “harder” mee geconfronteerd worden. En het moet ook niet overdreven worden: boos, verbijsterd, geduld verloren – dat zijn gezonde menselijke reacties, daarmee is iemand nog niet direct “geradicaliseerd”.

Maar de zorgverleners hebben wel middelen om hier beter mee om te gaan dan gemiddelde inwoners: bijvoorbeeld intervisie of supervisie. Ook van bijeenkomsten als deze, waarin de problemen benoemd en gedeeld worden, gaat een therapeutische werking uit.

Vanuit de zaal wordt geconstateerd dat het feitelijk een wonderlijke situatie is. Een deel van een goed ontwikkeld en zogenaamd beschaafd land wordt uitgebuit en juridisch plat gespeeld, als was het Nigeria onder de dictator en Shell. We praten erover alsof het een normale zaak is. Maar dat is het niet. Het is een situatie met daders en slachtoffers. Wij zijn relatief normaal, maar degenen die ons dit aandoen lopen met oogkleppen op. Het is een soort omgekeerde wereld. En wij moeten de klappen opvangen.

In het westen zouden de mensen weerbaarder reageren; daar was het niet zover gekomen. De Groningers zijn te braaf, te zeer gericht op “problemen achter de voordeur houden”. Voor veel individuele mensen zijn de problemen te verstikkend. Te groot, te veel, te machteloos. Daardoor raken ze uitgespeeld en in een isolement.

Er is echter veel potentie. Ook de fakkeltocht op 19 januari 2018 was een signaal dat er niet om loog. Binnen gezinnen, buurten en dorpen komen steeds meer tegenkrachten op gang, mensen die naar elkaar omkijken, voor elkaar zorgen. De zorginstanties schalen ook op. De eindconclusie is dat er behoefte is aan samenwerking en het bundelen van krachten om de problematiek

adequaat aan te kunnen pakken. De GBB gaat kijken of ze aan deze avond een vervolg kan geven.

Afsluiting

Jelle bedankt het forum, en alle aanwezigen. Allen wel thuis gewenst.

Jaarverslag GBB 2019

De GBB bestond in 2019 jaar 10 jaar. Niet iets om te vieren, integendeel. Het weerspiegelt 10 jaar lijden van heel veel mensen onder de gevolgen van de gaswinning in Groningen. Maar ook 10 jaar van volhardende strijd van tientallen vrijwilligers die de GBB hebben gedragen en uitgedragen. Van knokken om gerechtigheid, en steeds maar weer aandacht vragen voor de problemen hier: bij de media, bij de politiek en bij de rechtspraak. En daarin zijn we geslaagd. Maar we zijn er nog niet.

1. 2019 in vogelvlucht

Het jaar 2019 zou voor de versterkingsoperatie 'het jaar van de uitvoering' worden. De 'busjes zouden gaan rijden'. Integendeel, de versterkingsoperatie, die minister Eric Wiebes in april 2018 'on hold' had gezet, en krakend en piepend nauwelijks vaart maakte in de rest van dat jaar, kwam in 2019 nagenoeg stil te staan.

Gesteggel over bestuurlijke rolverdelingen en verantwoordelijkheden (EZK, BZK, provincie, gemeenten, NCG) die tot adequate governance en wetgeving zouden moeten leiden, onduidelijkheid over financiën (wat betaalt de Nederlandse Aardolie Maatschappij - NAM), onduidelijkheid over juridische verhoudingen, een organisatie die in verval was gestort (de Nationaal Coördinator Groningen - NCG) en het mede door deze organisatorische chaos verdwijnen van de vereiste bouwcapaciteit verhinderden elke verdere voortgang.

In het verleden zorgden zeer zware bevingen nog wel eens voor grote veranderingen (Huizinge 2012, Zeerijp 2018). De zware beving, 3.4, op 22 mei in Westerwijtwerd had niet die impact. Eric Wiebes noemde het dan ook geringschattend een 'bevinkje' – waarvoor hij zich later hartelijk verontschuldigde.

Het zorgde wel voor meer haast om de gaswinning te stoppen. Ging het 'basispad' van het kabinet in 2018 nog uit van sluiting op zijn laatst in 2030, op 10 september 2019 werd uitgesproken dat gaswinning in het Groningenveld in een jaar met normale temperaturen niet meer nodig zal zijn na 1 oktober 2022.

Maar van de crisisaanpak, die SodM hem adviseert bij de versterkingsoperatie, bleef Eric Wiebes weg. Integendeel, door de rol van Kajsja Ollongren, minister BZK, te vergroten werd de versterkingsoperatie nog ingewikkelder en trager. Wel werd op 5 juni een ambtelijk 'versnellings-team' ingericht door de bestuurders van Rijk (BZK, EZK), provincie en gemeenten, verenigd in het BOG (Bestuurlijk Overleg Groningen). De versnelling van de versterking duurde en duurde maar. Alles moest eerst (achter de schermen) worden uitgewerkt. Pas op 23 januari 2020 zou dit team met een door het BOG goedgekeurd versnellingspakket komen.

Al sinds half 2018 is een groep van juristen van EZK en BZK bezig met een Wet versterking Groningen. De overheid bleef ook in 2019 het spoor volgen van het gescheiden inregelen van schade en van versterking. De overheid bleef daarmee negeren dat die zaken voor Groningers helemaal niet gescheiden zijn. Je wacht tenslotte met schadeherstel op duidelijkheid over de versterking. Daarnaast zal de complexe aansturing een soepele afwikkeling ernstig en nodeloos belemmeren. Daarom is het zo belangrijk dat schadeafhandeling en versterking geregeld worden onder de regie van één uitvoeringsorganisatie.

In het najaar van 2019 ging het zoveelste concept van de Wet versterking Groningen dan toch eindelijk echt 'in consultatie'. Er was zeer veel kritiek op. Naar verwachting moet er ergens in 2020 een definitieve wet komen.

Vooruitlopend op die wettelijke regeling van de versterkingsoperatie kwam Eric Wiebes op 17 mei 2019 met het Besluit Versterking. Met de daarin opgetuigde opzet werd in de rest van 2019 in de praktijk gewerkt, al werd bijvoorbeeld de beschreven TCV (Tijdelijke Commissie Versterking) niet geëffectueerd.

Op 17 december 2019 werd door Eric Wiebes wel alvast het Adviescollege Veiligheid Groningen ingesteld. Het ACVG moet adviezen geven over de veiligheid in Groningen. Het krijgt daardoor veel invloed op de versterkingsoperatie.

De beving bij Westerwijtwerd had nog een rechtstreeks effect, en wel op het aantal schademeldingen. De TCMG had bij de start al een grote erfenis van het CVW gekregen aan openstaande schademeldingen (meer dan 14.000), en na deze beving dijde de voorraad nog verder uit. Om de voorraad weg te werken kwam er in juni de 'stuwmeerregeling'. Daarmee werden uiteindelijk ruim 10.000 schades versneld afgehandeld.

De TCMG (Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen) had begin 2019 advies gevraagd aan het Panel van Deskundigen voor toepassing van het bewijsvermoeden. Dat advies, en de toename van het aantal experts, en regelingen zoals de stuwmeerregeling zorgden wel voor een flinke versnelling bij de TCMG. Maar mede door het toegenomen vertrouwen in de schadeafwikkeling van de TCMG steeg echter in de loop van 2019 het aantal schademeldingen, zodat er aan het eind van het jaar een hernieuwd stuwmeer was van meer dan 18.000 openstaande schademeldingen.

In 2019 is de Tijdelijke Wet Groningen (TWG) in de parlementaire behandeling genomen. Hiermee wordt de afhandeling van alle schade van het Groningenveld publiekrechtelijk geregeld. Met de TWG wordt het IMG (Instituut Mijnbouwschade Groningen) opgericht, dat de verschillende schade-soorten gaat afhandelen. Het TCMG zal opgaan in het IMG in 2020. In 2019 zijn twee adviescommissies in dit kader actief. Eén voor een regeling voor de waardedaling van huizen, één voor een regeling voor immateriële schade.

Juridisch relevant zijn in 2019 verder de uitspraken van de Hoge Raad op prejudiciële vragen, op 19 juli 2019, en de uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden op 17 december 2019 over immateriële schade.

De strafzaak van de GBB tegen de NAM loopt nog steeds in 2019. Het Wob-verzoek van de GBB bij EZK en NCG over de HRA loopt ook nog steeds in 2019.

De openstaande 6.199 'oude schades' bij NAM en CVW (Centrum Veilig Wonen), met meldingen voor 31 maart 2017, 12.00 uur, hadden in de zomer van 2018 een finaal aanbod van de NAM gehad. Zo nodig konden gedupeerden een resterend geschil voorleggen aan de Arbitrer Bodembeweging. 938 deden dat, en daarvan stonden op 31 december 2019 nog ruim honderd zaken open, deze zijn begin 2020 afgehandeld. Pas op 1 juli 2020 wordt de Arbitrer Bodembeweging opgeheven.

In 2019 werd ook het Nationaal Programma Groningen (NPG) verder opgetuigd. 1,15 miljard euro voor de toekomst van Groningen. In het bestuur van NPG maken provincie en gemeenten de dienst uit, en projecten worden ingediend door diezelfde partijen: provincie en gemeenten. Dit was voor de GBB de belangrijkste aanleiding een positie in het bestuur van het NPG te weigeren. Bij de aanvang krijgt een groot deel van het geld aldus al een toekomstige bestemming bij provincie en gemeenten, uiteindelijk gaat dat rond de 805 miljoen worden. En 345 miljoen gaan naar 'speciale programma's, waarvan 100 miljoen naar het project 'toekomst'. De focus ligt in 2019 op het verdelen van macht en geld. Later zal er – als mosterd na de maaltijd – nog een toekomstvisie ontwikkeld worden!

In 2019 heeft de NAM 15,9 miljard kuub aardgas naar boven gehaald. Er zijn 11 bevingen met een kracht van 1.5 of groter geregistreerd. De zwaarste beving was de 3.4 op 22 mei 2019 bij Westerwijtwerd. Ultimo 2019 zijn er, gerekend vanaf Huizinge, in totaal 127.486 schademeldingen geregistreerd.

Ten slotte zijn nog twee politieke gebeurtenissen in 2019 relevant. Op 5 maart neemt de Tweede Kamer het principebesluit tot het instellen van een parlementaire enquête. Uitvoering zal pas plaatsvinden als de schadeafhandeling en de versterkingsoperatie goed geregeld zijn. En voor het eerst is er een kamerdebat waarbij ook de minister-president aanwezig is, op 4 juni. Mark Rutte biedt bij die gelegenheid excuses aan; zelfs meteen in drievoud.

En uiterst relevant is dat de GBB is 2019 10 jaar bestaat! De GBB is opgericht op 6 november 2009, en blijkt 10 jaar na dato nog evenzeer 'van node' als bij haar oprichting.

2. Organisatie

Ledenaantal

Eind 2019 telt de GBB 4.041 leden, eind 2018 waren dit er 3.704. Het ledenaantal toont een toename van per saldo 337. Het aantal leden van 4.041 is na correctie voor niet-betalen. Aanvang 2020 is het lidmaatschap per 31 december 2019 beëindigd van die leden die drie jaren achtereen hun contributieverplichting niet hebben voldaan, ondanks een veelheid van betalingsverzoeken. Dit betrof uiteindelijk 25 leden.

Bestuur

Het hele jaar 2019 bestaat het bestuur uit Jelle van der Knoop (voorzitter), Derwin Schorren (vice-voorzitter), Albert Hebels (penningmeester), Coert Fossen en Heidi Disler. Het bestuur vergadert gewoonlijk wekelijks, met uitzondering van de zomermaanden. Er zijn 38 bestuursvergaderingen geweest in 2019. Ook is een strategiedag gehouden.

Teams

De GBB heeft tientallen vrijwilligers die in meerdere teams participeren. De teams zijn:

- actie
- communicatie
- de GBB-krant
- onder-en-bovengrond
- juridisch team

Het bleek ook in 2019 moeilijk om voor alle teams voldoende vrijwilligers te vinden om effectief te functioneren. Het gevraagde tijdsbeslag, de beschikbaarheid en (soms) het vereiste kennisniveau zijn "bottlenecks". Ook lukt het soms niet de aansluiting te vinden tussen de individuele wensen en mogelijkheden en de behoefte vanuit de organisatie. Dit is voor elke vrijwilligersorganisatie lastig. Voor een zo complexe materie als de gaswinning in Groningen inmiddels veroorzaakt heeft, is het extra belastend.

De frequentie is daardoor ook verschillend. Het juridisch team is in 2019 in het geheel niet bijeengekomen, het team onder-en-bovengrond vergaderde maandelijks.

Na een oproep met een schrijfworkshop is het team communicatie in het tweede halfjaar weer actief geworden; het heeft haar activiteiten toen gefocust op het 10-jarig bestaan van de GBB.

Werkgroep MKB

Volgend op een oproep voor ondernemers is eind 2019 een werkgroep MKB geformeerd.

Naast de teams heeft de GBB ook verbonden samenwerkende bewonersgroepen, soms plaatsgebonden, soms onderwerpgebonden, zoals: Monumenten, Heft in eigen Hand, Opkoopregeling.

Klankbordgroep

Samen vormen de leden van de teams tevens de klankbordgroep. Klankbordgroep en bestuur overleggen ongeveer eenmaal per maand en bespreken dan beleidsmatige vraagstukken. In 2019 waren er 11 dergelijke overleggen.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

Op 26 juni 2019 werd de Algemene Leden Vergadering gehouden in Spoorzicht in Loppersum. De opkomst bedroeg ongeveer 50 leden. In het themadeel was er een forumgesprek onder leiding van Ale Woudstra, met Tom Postmes (onderzoeker RUG, "Gronings Perspectief"), Elke Meiborg (GZ-psycholoog), Roos Burggraaff (inwonersondersteuner gemeente Loppersum) en Melissa Dales (geestelijk verzorger). Er werd uitgebreid ingegaan op de negatieve invloed van de gaswinningsproblematiek op het welbevinden van de Groningers.

Ledenadministratie

De ledenadministratie van de vereniging GBB wordt gevoerd in Compenda. De penningmeester beheerde in 2019 de ledenadministratie. De boekhouding wordt in Snelstart bijgehouden. De boekhouding wordt verzorgd door de penningmeester en een vrijwilliger.

Interne organisatie

De bureaucoördinator, Gerhard Visker, en de communicatiemedewerker, Sarah Leijendekker, hebben heel 2019 het bestuur ondersteund. Deze zzp-ers zijn ingeschakeld om de werklust van de organisatie beter te kunnen beheersen.

Subsidie NCG

De zzp-ers zijn bekostigd uit de subsidie van de NCG. De subsidie van de NCG is erop gericht de GBB goed te faciliteren als organisatie. Enerzijds door naar de NCG c.q. de overheid de belangen van de bewoners te behartigen, anderzijds door naar de bewoners de besluiten van de overheid over te brengen en daaraan duiding te geven.

Leden-voor-leden-bijeenkomsten

Op Leden-voor-leden-bijeenkomsten kunnen leden ervaringen uitwisselen over bijvoorbeeld hun schadeafhandeling en de problemen die ze daarbij ondervinden. Er kunnen ook vragen aan het bestuur worden gesteld. Soms is er een spreker over een bepaald thema.

In 2019 waren er drie leden-voor-leden-bijeenkomsten.

Op 22 januari in De Molenberg, Delfzijl, was Theodor Kockelkoren te gast, de inspecteur-generaal van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Hij ging in op de rol van de toezichthouder, en

belichte tal van aspecten zoals de kans op aardbevingen, en het belang van versterking voor de veiligheid.

Op dezelfde locatie was op 9 april een voordracht van de TCMG. De voorzitter van de TCMG gaf onder meer uitleg over de toepassing van het bewijsvermoeden.

Stoppen of doorgaan met versterken? was de centrale vraag op de derde leden-voor-leden-bijeenkomst in De Molenberg in Delfzijl op 22 oktober 2019. Ruim 100 aanwezigen namen deel aan de geanimeerde discussie met wetenschapper Charles Vlek en bestuurder Bé Schollema.

Stichting Recht voor Groningen

Deze stichting is op 10 maart 2016 opgericht. Het doel van de stichting is gelden in te zamelen, voor het voeren van geschikte juridische procedures. Het bestuur bestaat uit leden van het GBB bestuur. Daarnaast is er een raad van toezicht.

Bram van Dam, Jan Hoogstrate en Reint Wobbles vormen de raad van toezicht.

Per ultimo 2019 heeft Recht voor Groningen bijna € 52.000 verworven.

De strafzaak van GBB en particulieren tegen de NAM loopt. Er zijn geen individuele juridische procedures geselecteerd. Overwogen procedures kwamen door ontwikkelingen (in de individuele zaken) uiteindelijk niet tot stand.

Stut-en-Steun

Stut-en-Steun is het bewonerssteunpunt in Appingedam. Stut-en-Steun is op 19 mei 2016 operationeel geworden. Ze is gericht op individuele ondersteuning van de Groningers die met de gevolgen van de gaswinning van doen hebben. Ook in 2019 vinden steeds meer Groningers hun weg naar Stut-en-Steun. Stut-en-Steun is gratis, onafhankelijk en deskundig.

Leden van de GBB die baat hebben bij individuele ondersteuning worden doorverwezen naar Stut-en-Steun.

De verzoeken gaan in 2019 in toenemende mate over het indienen van zienswijzen of ondersteuning bij de arbiter (beide schade) en ook steeds meer over versterking.

Stut-en-Steun is een initiatief van de Stichting Onafhankelijk Bewonerssteunpunt Mijnbouwschade. Deze stichting heeft hiervoor een subsidie van de NCG.

Het bestuur van de stichting bestaat in 2019 uit Jelle van der Knoop en Albert Hebels, namens de GBB, en Susan Top (tot 28 maart 2019), Herman Rinket (vanaf 28 maart 2019) en Jan Boer, namens het Gasberaad.

3. Activiteiten

3.1 Acties

De activiteiten van de GBB zijn velerlei. Soms is de GBB initiator of organisator, soms samen met anderen. Soms is de GBB mede aanwezig. Een selectie uit de relevante gebeurtenissen en activiteiten van 2019:

Busreis naar kamerdebat

Op woensdag 16 januari faciliteerde de GBB een busreis naar Den Haag voor zo'n veertig leden. Zij namen plaats op de publieke tribune. Er werd voor de zoveelste keer over Groningen gedebatteerd.

Klimaatmars

Zondag 10 maart was in Amsterdam de grootste Klimaatmars ooit in Nederland. 40.000 mensen liepen in de stromende regen voor een eerlijker en beter klimaatbeleid. Daarvan waren 400 mensen uit Groningen gekomen om mee te lopen in het Groningen Blok. GBB regelde twee bussen en de rest kwam met de trein. "Natgerend, tot het bot verkleumd, maar een fantastische dag die voor herhaling vatbaar is", is de samenvatting van menig Groninger. In Groningen ervaren de inwoners dagelijks de nadelige gevolgen van de winning van fossiele delfstoffen.

Loesje

Op zaterdag 16 maart hebben de mensen achter Loesje zich samen met de GBB in Arnhem in een zeer creatieve en gezellige sessie gebogen over de gaswinningsproblematiek, en de gevolgen.

Provinciale verkiezingen, 20 maart

De GBB had vooraf alle partijen verzocht hun standpunten t.o.v. de gaswinningsproblematiek op te nemen in hun partijprogramma.

In de aanloop naar de provinciale statenverkiezingen had de GBB de programma's van alle deelnemende politieke partijen beoordeeld op dit aspect. In het bijzonder zijn de standpunten over gaswinning, schadeafhandeling en versterking langs de lat gelegd.

Het totaaloordeel stond op de website van de GBB.

GBB op koningsdag in Loppersum

Op 27 april was de grootste vrijmarkt van Noord-Groningen in Loppersum. Ook de GBB had een standplaats, waar informatie over de gaswinning en over de GBB werd verstrekt. Er werden enkele tientallen nieuwe leden geregistreerd.

23 mei Westerwijtwerd

De ministers Eric Wiebes en Kajsa Ollongren werden bij hun bezoek aan Westerwijtwerd, op de dag na de beving, opgewacht door ruim 100 boze Groningers, daartoe opgeroepen door de GBB. De beelden haalden de landelijke media. Groningen liet zien dat het zo niet verder gaat.

Gronings tentenkamp voor de deur van de Tweede Kamer

Woensdag 5 juni was het Plein, recht voor de ingang van de Tweede Kamer, het toneel van een heus tentenkamp voor Groningers. Groningers die het advies van een bekende ex-politicus van VVD-huize en een minder bekende historicus hadden opgevolgd: "Je hóeft er niet te wonen. Ik was al lang weg geweest!" De Onveiligheidsregio (OVR) en de GBB voegden de daad bij het woord. In het tentenkamp konden Groningers aan het loket 'herplaatsing' naar een veiliger plek in Nederland aanvragen.

De OVR is opgericht door een aantal GBB leden die voornamelijk op ludieke wijze aandacht vragen voor de gaswinningsproblematiek.

Pohang City

Op 20 november werd de GBB bezocht door een team uit Pohang City, een stad met een half miljoen inwoners in Zuid Korea. Op 15 november 2017 werd deze stad getroffen door een zware aardbeving van 5.5. De beving had 135 gewonden en 57.000 beschadigde gebouwen tot gevolg. De directe fysieke gebouwschade werd geschat op minstens 60 miljoen euro, de totale schade op ruim 300 miljoen. Dit was een geïnduceerde aardbeving, veroorzaakt door een firma die een geothermie-project runde, en onvoldoende geld had voor de schadevergoedingen.

Het team uit Pohang City zag de overeenkomsten met de Groningse situatie en kwam dan ook om zich te informeren over hoe hier de problemen zijn aangepakt. Met meerdere partijen is tijdens het meerdaags bezoek gesproken, ook met de NAM. Het lijkt nu vooral een probleem van burgers die hun schade niet vergoed krijgen, en naar de overheid kijken voor hulp.

In die richting zochten de Koreanen dan ook naar oplossingen zoals de GBB die uitgedacht had voor de Nederlandse problematiek. Van de idee om een 'support centre' op te richten, zoals Stut-en-Steun - om de inwoners bij te staan - leek het team gecharmeerd te zijn.

Media

Ook in 2019 is er veel mediabelangstelling geweest voor de GBB en haar standpunten.

Op ongeveer alle punten die in de inleiding zijn genoemd hebben de opstelling en standpunten van de GBB een belangrijke rol gespeeld in de mediaverslaglegging.

Er zijn 30 persberichten uitgegeven over het standpunt van de GBB over belangrijke ontwikkelingen. In Groningen zijn het Dagblad van het Noorden en RTVNoord de belangrijkste mediaspelers.

De berichtgeving in landelijke media was in 2019 tanende, mede doordat Eric Wiebes erin slaagde de afbouw van de gaswinning positief te *framen*, waardoor de keerzijde – de ramp in *slow-motion*– onderbelicht bleef.

Dit veranderde kort na Westerwijtwerd wel weer even. Gelukkig zijn er diverse tv-programma's, met name Een Vandaag, die geregeld aandacht aan de gaswinningsproblematiek in Groningen blijven besteden. Zo was er op 3 oktober een aflevering over de batch 1581.

De GBB heeft veel vaste contacten met journalisten en nieuwsdiensten.

Ook internationaal werd het item in 2019 meermalen opgepakt.

Buurcontact

Buurcontact is een maandelijks huis aan huiskrant in de gemeenten Loppersum, Ten Boer en omstreken. Elke maand worden de middenpagina's van Buurcontact gevuld met nieuws vanuit de GBB.

De eigen GBB-krant

De GBB krant wordt huis-aan-huis bezorgd in het gaswinningsgebied.

Drie GBB-kranten verschijnen in 2019: in februari, juni en oktober. De redactie wordt gevormd door een team van vrijwilligers. Er wordt in de periode tot de deadline wekelijks vergaderd.

De oplage is maar liefst 125.000. Behalve huis aan huis bezorgd wordt de krant ook neergelegd op centrale punten (gemeentehuis, bibliotheek, dorps huis, supermarkt). De krant wordt goed ontvangen, en voorziet duidelijk in een behoefte.

De derde GBB-krant, nummer 12, was de "jubileumeditie" en kreeg een extra hoge oplage van 200.000, en werd ook verspreid in Noord-Drenthe (Haren, Norg onder meer) en Den Haag (ministeries en ambtenarenwijken Voorburg, Rijswijk).

De illustraties worden verzorgd door Pluis.

Nieuwsbrieven

In de loop van 2018 zijn er 11 nieuwsbrieven via e-mail (mailchimp) naar de leden verstuurd. De leden die geen e-mailadres hebben (dit zijn er ongeveer zestig), krijgen de nieuwsbrief per post.

Vragen van leden

Ook in 2019 zijn er veel vragen van leden beantwoord; telefonisch of per e-mail. Vrijwilligers doen dit. Een vrijwilliger beheert de ledentelefoon. Ook is er de mogelijkheid dat leden op het GBB-kantoor kunnen afspreken.

Gewoonlijk wordt bij vragen en opmerkingen over individuele situaties doorverwezen naar Stut-en-Steun. Beleidsmatige vragen en opmerkingen worden door de GBB zelf afgehandeld.

Bezoek aan dorpen

In 2019 heeft de GBB dorpsverenigingen en andere groepen belanghebbenden aangeboden een informatieve avond te verzorgen. De GBB vertelt wat ze doet, waar ze voor staat, het dorp kan aangeven waar ze mee zitten, waar ze tegenaan lopen. Waar vragen over zijn.

Geen "succes verzekerd"-bijeenkomst in de zin dat alles wordt opgelost, maar wel dat er wederzijds geluisterd wordt en zaken worden meegenomen. Er zijn in 2019 vier van dergelijke bijeenkomsten gehouden.

Web

Website

De GBB beheert een website waarmee bezoekers worden geïnformeerd over alle doelen en activiteiten van de GBB. Een vrijwilliger is webbeheerder. Middels nieuwsitems worden actuele ontwikkelingen gemeld en toegelicht. Begin 2019 is de vernieuwde website online gegaan.

Kaartenportaal

Op de website is tevens een link naar het kaartenportaal te vinden (www.bevinggevoeld.nl/gasbevingen/). Hierop zijn veel antwoorden te vinden op vragen over de gaswinning en aardbevingen. Het kaartenportaal bevat een schat aan informatie. Het wordt beheerd door Wim Blanken.

Nieuw in 2019 is de pagina "Verhalen op de kaart".

Hier worden de individuele ervaringen geplaatst. Het zijn onder meer de verhalen uit de serie "Ik wacht" van het Dagblad van het Noorden, die uit het Zwartboek van Sandra Beckerman, de bevingverhalen van het Gasberaad, de video Verdwenen Vertrouwen en nog veel meer.

Bij alle verhalen is een link naar het origineel.

Sociale media

Besloten facebookpagina

Op deze facebookpagina worden ervaringen en kennis uitgewisseld en worden afspraken over acties gemaakt. Deze pagina is alleen toegankelijk voor leden van de GBB. Eind 2018 zijn er zo'n 400 regelmatige bezoekers. Alleen toegankelijk voor leden van de GBB. In 2019 kwamen er 245 nieuwe volgers bij.

Open facebookpagina

Op de open facebookpagina worden artikelen en (reacties op) nieuwe ontwikkelingen door het bestuur gedeeld met de volgers. In 2019 zijn er meer dan 400 berichten 'gepost'.

Twitter

Via het account @GBBGroningen worden dagelijks actuele ontwikkelingen en de reacties van de GBB hierop gedeeld. In 2019 zijn er 634 volgers bijgekomen. Op de website worden de recente tweets weergegeven.

Instagram

In 2019 gestart. Aan het eind van het jaar zijn er 107 volgers.

YouTube

De GBB heeft een YouTube kanaal waarop filmmateriaal is te zien in relatie tot de gaswinningsproblematiek.

3.2 Juridisch

Strafzaak tegen de NAM

Op 11 september 2015 heeft advocaat Gerard Spong namens de GBB en enkele particulieren aangifte tegen de NAM gedaan, want "de gaswinning van de NAM gebeurt – willens en wetens – ondanks de schadelijke gevolgen daarvan en het blootstellen van de bewoners aan levensgevaar".

Op 8 december 2015 meldt de officier van justitie dat zij de NAM niet zal gaan vervolgen.

Daarop start de GBB op 4 februari 2016 een zogeheten artikel-12 procedure bij het gerechtshof om het vervolgen van de NAM door het Openbaar Ministerie (OM) af te dwingen. Op 20 april 2017 spreekt het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uit dat de NAM vervolgd dient te worden.

Het OM start het onderzoek, maar doet dat niet bepaald voortvarend.

In mei, juni en juli 2018 zijn 14 getuigen gehoord door het OM, in aanwezigheid van de advocaat.

Alle getuigen, inclusief Jelle van der Knoop namens de GBB, hadden zich terdege voorbereid.

Op verzoek van de advocaat van de GBB is de te onderzoeken periode verlengd tot 8 januari 2018. Dat betekent dat ook de beving in Zeerijp meegenomen wordt.

Op 20 april 2019 heeft het OM bekendgemaakt dat het onderzoek is afgerond. De NAM kreeg van het OM drie maanden de tijd om te reageren op alle onderzoeksresultaten. Merkwaardigerwijs kregen de slachtoffers (GBB en particulieren) en haar raadslieden krijgen dat recht niet, ze kregen zelfs niet de onderzoeksresultaten ter inzage. Een verzoek daartoe werd door het OM afgewezen. Daarop is verzocht aan de rechter-commissaris om in te grijpen.

Ultimo 2019 loopt dit nog.

VN Mensenrechten Comité

In 2017 stonden in het VN-rapport pittige aanbevelingen voor Nederland met betrekking tot de gaswinning in Groningen. Er is destijds niet veel mee gedaan. GBB en mensenrechtenadvocaat Jan van de Venis zijn in juli 2019 weer naar Geneve gegaan, om het comité bij te praten over de huidige stand van de schending van de mensenrechten. Het comité heeft opnieuw krachtige aanbevelingen gedaan aan de Nederlandse staat.

Klacht politie

De GBB heeft, net als een aantal individuele deelnemers, een officiële klacht ingediend tegen het politieoptreden bij de actieweek van Code Rood rond 28 augustus 2018. De klacht wordt – na aanvankelijke tegenwerking – ogenschijnlijk serieus behandeld, zo spreekt ook de GBB op het politiebureau met de verantwoordelijken voor de actie. Maar uiteindelijk verklaart de politiewoordvoerder op RTV Noord “Met tevredenheid terug te kijken op het politieoptreden.” Tot verbazing van de GBB en andere klagers, maar ook tot verbazing van de presentator en de studio gasten bij de uitzending ...

Wob-verzoek

Op 8 november 2018 vroeg de GBB met een beroep op de Wet openbaarheid bestuur inzage in alle documenten en e-mailverkeer tussen EZK, NAM en NCG over de aard en toepassing van de HRA-methodiek van de NAM. Immers, vanwege die HRA was de versterkingsoperatie omgegooid en op 24 april ‘on hold’ gezet.

Het besluit bleef echter, ook na overleg, uit. Daarop volgde eerst een ingebrekestelling, toen dat ook geen resultaat had stapte de GBB (samen met RTV Noord die een deels gelijklopend verzoek had ingediend) op 15 mei naar de rechter. Op 29 augustus vond de zitting plaats, op 11 september volgde uitspraak. GBB en RTV Noord werden volledig in het gelijk gesteld.

Daarop kwamen inderdaad enige Wob-stukken, echter slechts een deellevering. Ultimo 2019 was nog steeds niet volledig aan het Wob-verzoek voldaan.

Instemmingsbesluit gaswinning 2018-2019

Tegen het instemmingsbesluit Groningen voor de gaswinning 2018-2019 (voor het gasjaar 1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019) was de GBB in december 2018 in beroep gegaan. Ze deed dit samen met Milieudefensie. De zitting was op 17 en 18 april in Den Haag.

Op 3 juli 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan. De Raad van State heeft het besluit vernietigd! Na eerdere vernietigingen van besluiten in 2015 en 2017 krijgt de minister van EZK wederom het deksel op de neus.

Wel blijven de rechtsgevolgen van het Instemmingsbesluit in stand.

Vaststellingsbesluit gaswinning 2019-2020

Tegen het vaststellingsbesluit Groningen voor de gaswinning 2019-2020 (voor het gasjaar 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020), 11,8 miljard kuub bij normale temperaturen, is de GBB in december 2019 in beroep gegaan.

3.3 Overleg

Tafels

Van de vele “tafels” die in 2018 opgericht zijn, zijn er begin 2019 nog drie actief, waarin de GBB vertegenwoordigd is: de agrarische tafel, de governance tafel (vooral gericht op het organiseren van de versterkingsoperatie) en de bestuurstafel voor het Nationaal Programma Groningen (NPG).

De agro-tafel is driemaal bijgewoond. Daarna gaf de tafel aan zonder maatschappelijke organisaties verder te willen gaan. In de stuurgroep van de NPG is ook driemaal geparticipeerd.

In de gekozen bestuursstructuur van de NPG zag de GBB voor zichzelf geen rol in het bestuur. Immers: medeverantwoordelijkheid dragen in een structuur waarin de machtsverhoudingen voorgekookt zijn is onmogelijk.

De werkgroep governance is drie maal bijgewoond. Na de verdere invulling van de Wet versterking Groningen, en het optuigen van het BOG en VOG heeft deze werkgroep zijn functie verloren.

Sinds zomer 2018 is er ook een bouwtechnische werkgroep van de NCG die bezig is met versnelling van de versterkingsoperatie. In de begeleidingscommissie daarvan participeert de GBB, samen met Gasberaad, en ambtenaren van gemeenten en provincie, BZK en EZK. Deze begeleidingscommissie is in 2019 meermalen bijeengekomen, maar de effectiviteit van de werkgroep daalde verder, na oprichting van het 'versnellingsteam' op 5 juni 2019.

Ook het ambtelijke team dat de Wet versterking Groningen voorbereidt heeft in 2019 meerdere malen overleg gevoerd met de GBB. Dit team laat zich echter in haar juridische insteek te sterk leiden door de afspraken over de rolverdeling tussen overheidspartijen, en de afdekking van aansprakelijkheden en verantwoordelijkheden – en te weinig door de belangen voor de bewoner. De vele versies van concepten van de Wet versterking Groningen zijn een navenant resultaat. Op de Beleidsregel Versterking en het concept Wet versterking Groningen heeft de GBB scherpe kritiek geuit: te complex, een garantie voor vertraging.

Maatschappelijke Stuurgroep

De Maatschappelijke Stuurgroep was vroeger het overkoepelende maandelijkse overleg van NCG met GBB en Gasberaad. Nadat in 2018 de effectiviteit van de vergaderingen van de MS al flink minder werd – door de afname van de betekenis van de NCG – is de MS op 1 april 2019 formeel opgeheven.

De GBB was daarnaast deelnemer aan de Stuurgroep Leefbaarheid van de NCG. Ook deze stuurgroep is in 2019 opgeheven.

Bilaterale overleggen

Na de opheffing van de Maatschappelijke Stuurgroep is de betekenis van bilaterale overleggen over schade en versterking toegenomen. Deze worden gewoonlijk eenmaal per maand gehouden.

De GBB heeft in 2019 vier maal met de NCG gesproken, en zeven maal met de TCMG. In bilaterale overleggen kunnen ook zaken aan de orde worden gesteld op praktisch niveau, zoals de aannemersvariant bij de TCMG of de inrichting van een loket 'Opname op verzoek' bij de NCG.

VOG (Versterkings Overleg Groningen) en BOG (Bestuurlijk Overleg Groningen)

Deze overlegstructuur van Rijk (EZK, BZK) en bestuurlijke regio (Provincie, Gemeenten) is in 2019 vormgegeven. De maatschappelijke organisaties GBB en het Groninger Gasberaad zijn adviseur van het VOG en het BOG. Het VOG is primair ambtelijk en het BOG bestuurlijk.

Op 15 februari was er een BOG in Den Haag met de regio (provincie, een aantal gemeenten, GBB en Gasberaad) en minister Eric Wiebes van EZK. Peter Spijkerman, de nieuwe directeur van de NCG en minister Kajsa Ollongren van BZK waren er ook. De voortgang van de versterkingsoperatie was het hoofdonderwerp. Harde afspraken werden (weer) niet gemaakt.

Bij het BOG van 5 juni zat de GBB aan tafel. Hier ging het ook over schade. De GBB benadrukte zaken als: verruiming van de opkoopregeling, een goede waardedalingregeling, actueel informeren van bewoners over de versterking van hun huis en oog voor de psychosociale gevolgen.

Een goede invulling van de adviesrol in het VOG en BOG werd niet steeds mogelijk gemaakt in 2019. Al te vaak werd de GBB op het laatste moment opgeroepen voor een 'bijpraatsessie', en even gewoonlijk waren op dat moment helaas nog 'geen definitieve stukken' beschikbaar.

Adviescommissies IMG

Met de commissie Hammerstein, die zou adviseren over de waardedalingregeling, is in 2019 tweemaal gesproken. Ook is schriftelijk gereageerd op concepten. De commissie pleitte voor het model van Atlas voor Gemeenten. In de aanloop is ook overlegd met George de Kam, een criticus hiervan.

Ook met de commissie Verheij, ingesteld om te adviseren over een regeling voor immateriële schade, heeft de GBB in 2019 tweemaal gesproken.

Gaswinningscongres

De RUG organiseerde op 23 april het 3e gaswinningscongres. Inleiders waren onder meer Fred Hammerstein (van de commissie die het advies voor de waardedalingregeling heeft uitgebracht), Herman Bröring (RUG), Gert Visser, Peter van Buuren (TCMG), Bert Middel (Noorderzijvest), Raphaël van Steenberg (TNO). Een centraal gevoelde consensus op de dag was dat het beeld bijna nog complexer wordt, waar de gaswinning feitelijk doorgaat, en er een minimale versterkingsoperatie tegenoverstaat. Bepaalde groepen blijven onvoldoende bediend: agrarische bebouwing, MKB en monumenten. En de beruchte *bestuurlijke spaghetti* ligt nog steeds prominent op het bord – en dreigt eerder toe te nemen dan af te vlakken.

Gronings Perspectief

De GBB heeft zitting in de begeleidingscommissie van het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) naar gezondheidseffecten en psychosociale effecten van de gaswinningsproblematiek. In 2019 zijn meerdere vervolgrapportages van Tom Postmes c.s. verschenen. In mei verscheen *Gaswinning en versterking. De sociale impact van de gaswinning en de versterkingsoperatie voor Groningen*.

In juli: *Sociale samenhang, samenwerking en veerkracht in het Groningse gaswinningsgebied*
Ook werd *De maatschappelijke impact van de beving van Westerwijrtwerd* gepubliceerd.

In december volgde: *Sociale impact van gaswinning*

Uit alle rapporten blijkt een nog steeds toenemende problematiek, op individueel en collectief niveau.

Op initiatief van een aantal journalisten is in het Dagblad van het Noorden een serie verschenen met portretten van gaswinningslachtoffers, onder de veelzeggende titel 'Ik wacht'.

De 101 afleveringen zijn in 2019 gebundeld tot een boek. In aanwezigheid van zo'n 80 geportretteerden werd het eerste exemplaar op 17 juni in de kerk van Zeerijp overhandigd aan minister Eric Wiebes.

'Kafka op het Hogeland', zo omschreef Volkskrant-columnist Bert Wagendorp het.

Samen met het Zwartboek van Sandra Beckerman geeft het een indringend (individueel) beeld van de impact van de ramp in slow-motion die gaande is in Groningen.

Overleg met andere maatschappelijke organisaties en politici

In de loop van het jaar is met tal van organisaties en politici gesproken, waaronder de leden van de vaste kamercommissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer, Gedeputeerde Staten van Groningen, de Commissaris van de Koning van Groningen, burgemeesters, de Samenwerking Mijnbouwschade (SMS) waarin de GBB is vertegenwoordigd, het Gasberaad, Milieudefensie, en zo verder. Sommige overleggen komen regelmatig terug, sommige overleggen zijn op ad hoc basis.

Ook regionaal komt verbinding tot stand. Warffum Alert! is in juni 2018 in beroep gegaan tegen de verstrekte omgevingsvergunning aan de NAM voor de winning uit het kleine gasveld Warffum.

De GBB adviseert en verricht hand-en-spandiensten.

Op 22 januari was de zitting in de Rechtbank Noord-Nederland in Groningen. In de uitspraak in september 2019 vernietigde de rechtbank het besluit van de minister, er moet er een nieuwe omgevingsvergunning voor de gaswinning in Warffum afgegeven worden. De NAM blijft echter formeel gerechtigd op basis van een oude vergunning verder gas te winnen. Met een brief aan Eric Wiebes op 23 oktober verzoekt Warffum Alert! de minister van EZK de gaswinning in het kleine veld Warffum te stoppen.

Tweede Kamer

De debatten in de Tweede Kamer zijn voor de GBB een terugkerend teleurstellend ritueel. Ook in 2019.

Vastzittende versterking

Het debat in de Tweede Kamer op 16 januari ging over de vastzittende versterkingsoperatie.

Het Plan van Aanpak van de NCG uit november 2018 was in gemeentelijke plannen uitgewerkt.

Het SodM had voor de uitvoeringsplannen van Loppersum, Appingedam en Delfzijl groen licht gegeven. Loppersum nam de aftrap met 15 bewonersbijeenkomsten in de gemeente. Daarbij konden de NCG en de gemeente echter weinig anders melden dan dat de uitvoering nog niet kon beginnen, omdat de financieringsafspraken van Eric Wiebes met de NAM nog niet rond waren.

Ook in het debat in de Tweede Kamer op 16 januari bleek de minister echter onvermurwbaar in zijn aanpak. De heldere gezamenlijke brandbrief van Provincie, Gemeenten, GBB en Gasberaad negeerde hij. Ook de aanwezigheid van honderden Groningers op de publieke tribune deed hem niks.

De coalitiepartijen (VVD, CDA, CU en D66) bleven de minister trouw, zodat er niets in zijn beleid is veranderd.

Parlementaire enquête

Dinsdag 5 maart nam de Tweede Kamer unaniem een motie van Tom van der Lee (GroenLinks) aan waarin zij besluit tot een parlementaire enquête naar de gaswinning.

Die begint echter niet binnenkort. Om de steun van de coalitiepartijen te krijgen is de start uitgesteld totdat aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- de organisaties voor de versterking en de afhandeling van schade zijn opgericht en functioneren naar behoren
- de versterking van de meest risicovolle woningen en het proces van schadeafhandeling zijn goed op gang gekomen.

Op 22 mei, toevallig de dag van de aardbeving van Westerwijrtwerd, was er in de Tweede Kamer weer een Algemeen Overleg (AO) over de Mijnbouw in Groningen.

Van AO in een eerder stadium van de bewindstijd van de eerste kabinetten, het is afge-

Een AO is een overleg tussen de bewinsspersoos en de vaste kamercommissie, net is geen plenair debat. Het is wel toegankelijk voor publiek, en het is ook via internet live te volgen.

Excuses

Op 4 juni was er een plenaire vergadering. Dit debat was in zoverre uniek dat naast Eric Wiebes (EZK) en Kajsa Ollengren (BZK) ook minister-president Mark Rutte aanwezig was.

De aanwezigheid van de laatste was het resultaat van het continu aandringen van Sandra Beckerman (SP).

Mark Rutte maakte, namens het kabinet excuses. En wel in drievoud:

- excuses dat de veiligheid jarenlang niet voorop stond
- excuses dat de opgave in Groningen is onderschat
- excuses dat de balans de laatste tijd te veel lag op juridische precisie en te weinig op snelheid.

Het plenaire debat werd afgesloten met een motie van afkeuring jegens Eric Wiebes, ingediend door Sandra Beckerman. De motie werd verworpen.

Op 19 juni was er een Hoorzitting van de vaste kamercommissie EZK.

Dit betrof eerst een technische briefing, waarbij de kamerleden spraken met de TCMG.

Het werd gevolgd door een rondetafelgesprek. Dit rondetafelgesprek was in drie blokken verdeeld: blok 1, wetenschap en experts schadeafhandeling; blok 2, belanghebbenden; en blok 3, regionale bestuurders. In blok 2 sprak ook Jelle van der Knoop, voorzitter van de GBB.

Op 27 juni was er weer een AO van de vaste kamercommissie EZK.

In dit AO kwam een groot aantal Groningse onderwerpen aan bod, sommige ook als uitvloeisel van de hoorzitting op 19 juni: de stuwmeerregeling, de afwikkeling van de 'oude gevallen' door de Arbitrer Bodembeweging en het traineren van de NAM, het mandaat van de NCG voor de versterking en nog zo het een en het ander. Op een aantal vragen zegde de minister een schriftelijke reactie toe.

De vaste kamercommissie sprak vervolgens op 6 november met de NAM. Namens de NAM waren aanwezig directeur Johan Atema en Thijs Jurgens, directeur aardbevingen. Aanleiding was een nieuwsbericht van RTV Noord van 25 september dat de NAM in een overleg op 2 augustus 2018 bedreigd had de kraan dicht te draaien.

In het AO op 27 november over de gaswinning in Groningen was de vaste kamercommissie nogmaals zeer kritisch over de voortgang van de versterkingsoperatie.

Maar na enig hoopgevend commentaar van beide ministers berustte zoals gewoonlijk (de overgrote meerderheid van) de vaste kamercommissie EZK.

4. GBB 10 jaar

In het kader van het 10-jarig bestaan van de GBB zijn meerdere bijzondere activiteiten verricht.

GBB jubileumkrant uitgedeeld in Den Haag!

De derde GBB-krant, nummer 12, was de 'jubileumeditie', met een extra hoge oplage van 200.000, en werd ook verspreid in Noord-Drenthe (Haren, Norg onder meer) en huis aan huis in enkele ambtenarenwijken in Den Haag, Voorburg en Rijswijk.

Op woensdag 6 november om 13.00 uur kreeg de minister van EZK, Eric Wiebes, de jubileumkrant in eigen persoon overhandigd. De GBB heeft bovendien de krant uitgedeeld in Den Haag aan onder andere de leden van Eerste en Tweede Kamer, de ministerraad en de ambtenaren van de ministeries van EZK en BZK.

Noorderzon

De GBB stond met haar 'Bevingsbeleving', een kunstwerk van Davey Smand, in augustus op het festival Noorderzon. Voor veel bezoekers van Noorderzon was de 'Bevingsbeleving' een openbaring. Het hielp hen een beter beeld te krijgen van wat de bewoners in het aardbevinggebied doormaken. Het gevoel van machteloosheid werd fysiek tastbaar gemaakt. Er was ook de mogelijkheid lid van de GBB te worden. Tijdens Noorderzon werd het 4.000e lid ingeschreven.

Fotowedstrijd 'Groningse Beelden Bewegen'

Het Groninger land is prachtig. Iets om bij stil te staan, maar ook iets om voor in beweging te komen. De GBB heet niet toevallig de Groninger Bodem Beweging. Voor de fotowedstrijd die de GBB ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan had georganiseerd was het onderwerp dan ook beweging in de breedste zin van het woord. 108 deelnemers hebben gezamenlijk 233 foto's ingestuurd. Een deskundige jury heeft op 15 november de tien winnaars bekend gemaakt. De tien winnaars volgen in 2020 een workshop van fotodocent Sabina Theijs. Gedeputeerde Tjeerd van Dekken opende de tentoonstelling in het Provinciehuis.

GBB scheurkalender

Groningen scheurt, elke dag. Het is een bewogen provincie. In de scheurkalender 2020 zijn gedichten opgenomen, Pluis illustraties, recepten zoals Groninger mosterdsoep met wokkels, trilpudding en NAM advocaat, wistjedatjes en uitspraken zoals NAM-smoezen en zelfbedachte gezegden. De scheurkalender 2020 is verschenen in een oplage van 500 stuks.

Mariakerk Oosterwijtwerd

In de Mariakerk van Oosterwijtwerd hield de GBB op 15 november een bijeenkomst over 10 jaar GBB en 10 jaar vrijwilligers. Tal van gerenommeerde leden uit de rijke geschiedenis van de GBB gaven acte de présence, zoals Corine Jansen, Lambert de Bont en Dick Kleijer. De muziek werd verzorgd met een inspirerend optreden van Mja Mera. Voorzitter en mede-oprichter Jelle van der Knoop kreeg een echte 'Pluis' uitgereikt.

GBB-enquête

We vinden het mooi om te zien dat bewoners ons vertrouwen. Dat is een grote waardering voor al onze vrijwilligers. Onze leden gaven in 2019 in een enquête aan tevreden te zijn over de vereniging. Al met al bevestigen de resultaten van het onderzoek dat de GBB goed werk verricht voor alle gasgedupeerde Groningers.

Zie: [Uitkomsten enquête GBB leden {pdf, 1179Kb}](#)
[GBB-leden positief over eigen vereniging {pdf, 129Kb}](#)

Jaarrekening GBB 2019

Staat van baten en lasten 2019		
Baten	realisatie	begroting
Contributies	37.905	40.000
Giften en donaties	7.735	8.000
Subsidie	220.000	220.000
Bijdragen organisaties	0	10.000
Overige baten	3.825	3.000
	<u>269.465</u>	<u>281.000</u>
Lasten		
Huisvestingskosten	8.397	9.000
Communicatiekosten	152.325	153.000
Activiteitenkosten	21.913	40.000
Juridische kosten	29.578	40.000
Organisatiekosten	74.343	79.000
Overige kosten	0	0
	<u>286.556</u>	<u>321.000</u>
Batig saldo	-17.091	-40.000

Balans per 31-12-2019		
Activa		
Vorderingen	2.150	
Liquide middelen	126.367	
Overlopende activa	0	
	<u>128.517</u>	
Passiva		
Eigen vermogen 31-12-2018	131.519	
Saldo boekjaar	-17.091	
Eigen vermogen 31-12-2019	114.428	
Schulden	13.999	
Overlopende passiva	90	
	<u>128.517</u>	

Overige gegevens

Dit is een verkorte weergave van de jaarrekening.

De volledige jaarrekening is opvraagbaar via contact@groninger-bodem-beweging.nl

De kascommissie bestaat uit Yfke Beckeringh, Antony Eikenaar en Bea Blokhuis

De kascommissie controleert de jaarrekening.

Contact GBB **Mailcontact heeft de voorkeur.**

Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging.

Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar **06 1726 8247**.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versterking en regelingen is er Stut-en-Steun,

Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen?

[uitschrijven](#)

Drop Content Blocks Here